

מגיפת האופיאטים

הנתונים נחשפים: זינוק של 90% בניפוק מרשמים למשככי כאבים ממכרים • משרד הבריאות ידרוש מהקופות לדווח על ההיקפים • בשבוע הבא: בג"ץ ידון בסימוני אזהרה על אריזות המשככים

מנהל רפואה במשרד הבריאות פרסם חוזר למנהלי בתי החולים ולמנהלי קופות החולים כדי להעמיק את הבקרה והניטור על רישום תרופות מרשם אופיאטיות. לפי החוזר, בכל בית חולים או קופת חולים תוקם ועדה מוסדרת שתפקידה יהיה להגיש חלופות לטיפול כשייכר כאבים שאינם אופיאטיות. מנהל המוסד הרפואי יכין תוכנית בקרה על גידול מערך הרוקחות וניטור התרופות, אשר תוצג בכל שנה למשרד הבריאות. בכל בית חולים או קופה יתבצעו הערכת היקף השימוש באופיאטים ואתור מטופלים מרשמים באופיאטים כפי שהם מוצגים בנתונים שלפניהם בשנים 2008-2018. זינוק פי שלושה מספר המשתמשים באופיאטים בישראל. "בשנים האחרונות הצליחו חברות התרופות לשכנע רופאים רבים שאין סכנה ברישום של אופיאטים חוקיים. מטופלים רבים מניחים שאם משך הכאב נרשם על ידי רופא, אז לא ייתכן שמדובר בתכשיר מסוכן. המטופלים יודעים על הסכנה של סמים בשם 'הראין' ו'מורפין', אבל שם כמו 'פנטה' נשמע להם תמים, אף שהוא חזק פי 50 מהראין".

נראשונה: חובת דיווח
 כעת, לראשונה משרד הבריאות נוקט צעדים להתמודדות עם העיית המדאיגה ברישום אופיאטים.

לקוחות בבית מרקחות למחלומים אין קשר לדיעה יללום הרוץ שפיוא

שלגביהם נדרשת התערבות. במשרד הבריאות מסרו לבג"ץ כי ככוונתם לתקן את פקודת הסמים ו"להפסיק או להגביל" ניפוק של אופיאטים במרשמים בכתב יד על ידי רופאים פרטיים, מרשמים שקי לים במיוחד לזיוף. עם זאת, במישרד הבריאות מתנגדים להרחבת האזהרה על תפיסת התרופות ומציינים כי "כבר עתה משרד הבריאות מהייב פרסום אזהרות מתאימות על גבי אריזות מכשירים המכילים אופיאטים" ומבקשים לרחות את העתירה.

בארגונים שהגישו את העתירה סבורים שהצעדים הללו לא מהווים התקרנות משמעותיות.

לדברי אביתר סמולסקי, יו"ר לאלתר, "תם עידן הנרקומנים עם המחט בפה האשפה, הם כולם בקופת חולים עם כאבים וסבל. הפושע המיי תולוגי הוא כעת רופא עוטה חלוק. המילים 'שימוש מושכל באופיאטים' הן הטעות. אין דבר כזה שימוש מושכל. פשוט לא להשתמש".

מרופאים לזכויות אדם ולאל" תר, נמסרו: "תגובת המדינה מעידה כי לאחר שנים של גרירת רגליים, משרד הבריאות מכיר בכך שבישראל קיים משבר אופיאטים. חלק מה צעדים, דוגמת קביעת מרדי איכות והכרה שמדובר בסמים מסוכנים, הם חשובים. אך מדובר ביישום שתלוק דורש שינוי חקיקה וייקת זמן רב".

ממשרד הבריאות נמסרו: "המשרד רואה חשיבות רבה בשימוש מושכל ונכון באופיאטים. משרד הבריאות החל בצעדים אופרטיביים, לצד חוזר הטיבת הרפואה שיצא בנושא, כדי ונית המשרד לשלב את תחום הריי שום באופיאטים בתוכנית הלאומית למרדי איכות כקהילה לצורך בקרה. בהמשך ידונו בשינויים רגולטוריים בתקנות הסמים המסוכנים".

מיטל יסעור בית אור

בישראל חל גידול של יותר מ-90% בהיקף רישום מרשמי מים לאופיאטים, תרופות משככות כאבים וממכרות. משרד הבריאות מתחיל בימים אלו בצעדים ראשוניים שנועדו להגביל את השימוש בתכשירים, שבארה"ב כבר הוכרו כ"איום על בריאות הציבור". עם זאת, במשרד הבריאות מסייבים לפרסם אזהרות על גבי הפקודות התרופות מפני סכנת ההתמכרות והתלות בתרופות. בשבוע הבא תתקבל החלטת בג"ץ בעתירה שהוגשה בנושא סימון האריזות. אופיאטים הם תרופות נרקוטיות המשפיעות על מערכת העצבים המרכזית ומשמשות נגד כאבים חזקים. התרופות, ובהן פנטניל, אקסוקורון, הידרוקורון פרקוסט וטרמדול, נחשבות לחזקות ביותר וגורמות לפיתוח תלות. מנתוני משרד הבריאות עולה כי חלה עלייה תלולה של 70% במי ספר חמיסות האופיאטים שנמכרו בישראל בשנים 2017-2021. שיעור המשתמשים באופיאטים בישראל עלה בכ-5.5% מאז 2017.

תוצאות הרסניות

ארגון רופאים לזכויות אדם ו"לאלתר" - הקרו לתמיכה וליווי חולים נרקוטיים" עתרו לבג"ץ נגד משרד הבריאות ונגד חברות התרופות טבע, תרו, דקסל פארמה ורפא, כדי שישמרו באופן בולט על גבי אריזות התרופות אזהרה מפני הסיכנות ותופעת הלואי של השימוש בתרופה. למשל, אזהרה בדבר המינוח, פיתוח תלות, שינויים בתפקוד ההתנהגותי, התמדת כאב ודיכאון. "משבר האופיאטים בישראל כבר כאן, אך הרשויות אינן נאבקות בו".

ז"ר עמותת לאלתר: "תם עידן הנרקומנים עם המחט בפה האשפה, הם כולם בקופת חולים עם כאב וסבל. הפושע הוא כעת חפא"

משרד הבריאות: "רואים חשיבות בשימוש מושכל ונכון באופיאטים. הוצאנו חוזר בנושא ובהמשך נדון בשינויים רגולטוריים"